

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΠΡΟΘΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑ

Περιεχόμενα

Μ. Ζαβιτζιάνου — Τὸ ρημάδι. Εἶκον.

Hay. — Τὸ τί ἔγω. — Ποίημα. (Ἀνέκδοτη μετάφραση Ν. Κογεβίνα με εἰκόνα Μ. Ζαβιτζιάνου.)

Εἰρ. Δέντρινου. — Τὸ Σκιαχτρο. Διάλογος.

Γερ. Μαρκορᾶ. — Τὸ λυγνάρι. Ποίημα ἀνέκδοτο.

Schiller. — Τὸ Δαχτυλίδι τοῦ Πολυκράτη. Ποίημα. (Μετάφραση Α.Μ.)

Λυκ. Κογεβίνα. — Ἡ Στέρνα. Εἶκον.

Εἰρ. Δέντρινου. — Σατουρικά Ἐπιγράμματα.

Α Μανούσου. — Μαύρη καρδιά, γελαστὸ πρόσωπο. Διήγημα.

Σπύρου Νικοκάδουρα. Σονέττο.

Κ. Θεοτόκη. — Κοσμογονία. Μῦθος.

Ι. Πολυλά. — Ἰλιάδος Γ'. (Συνέχεια).

ΚΕΡΚΥΡΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΑΔ. Γ. ΔΕΠΙΩΤΗ

1915

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ ΧΕΪ

ΤΟ ΤΙ ΕΧΩ

"Έχω δυό φωτεινά, καθάρια μάτια,
όπου γυρνούν γοργά σ'ε κάθε μέρος·
λουλούδι'αυτά θωρούν, δένδρα και θάμνους·
ώς και τόν υψηλόν, γαλάζιον ούρανόν·
μού τὰ 'βαλε ό καλός Θεός νά βλέπω,
κι' όσα θωρώ μ'αυτά, δικά του είν' όλα.

"Εδῶθ'έχω ένα χέρι, έκειθε τ' άλλο,
δεξυ και άριστερό τὰ όνοματίζουσι·
καθένα πέντε δάχτυλα, ποῦ σφίγγουσι.
Μόνον νά παίζουσι τώρ'άκομη έγω ποθῶ·
άλλ'όταν άνδρωθῶ και μάθω κάτι,
τότ' εύχαρίστως θά δουλεύουσι όλα.

Δυό μ'αύξησαν αυτιά 'σ τήν κεφαλήν μου
διά νά εμπορω ν' άκούω κάθε πρῶγμα,
όταν ή άγαπητή μητέρα λέγει·
«Παιδί, τόν λόγον άκου, αυτό μη κάμνης,μή!»
όταν « Εὐθύς έδῶ » κράζει ό πατέρας
« τί σ' άγαπῶ πολύ, καλό παιδί μου ! »

"Έχω δυό πόδια, ποῦ κρατιόνται όλόρθα
και πᾶν πρὸς τόν πατέρα, ή τήν μητέρα.
και αν δεν έπετυχαίν', όσο ποθοῦσα,
τρέξιμο πάντα, ή πήδημα, καλά,
δεν βλάθει· μόλις όμως μεγαλώσουσι
μέ διπλήν γληγωράδα θά πηγαίνουσι.

"Έχω ένα στόμα, ιδού τό στόμα πῶγω,
νά τό χρησιμευθῶ καλά γνωρίζω
και νά έρωτώ διά τόσα και νά έκφράζω
κάθε μου στοχασμόν μ'αυτό, και νά γελω,
νά τραγουδῶ και δέομαι ή νά λατρεύω
τόν αγαθόν Θεόν 'στα ούράνι'άπάνω.

"Έχω καρδιά, τήν έγω μες τό στήθος·
μικροῦλ', αλλά κτυπᾶ γαρὰ γεμάτη·
και τί άγαπᾶ πατέρα και μητέρα !,
και εϊξεύρετε από ποίον έγω τήν καρδιά ;
'Ο αγαθός Θεός μου τὰ 'χει δώση,
καρδιά και άγάπην και ζωήν άκόμη.

(Ανέκδοτη μετάφραση από τό γερμανικό ΝΙΚΟΥ ΚΟΓΕΒΙΝΑ).

ΠΕΤΑΧΤΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΤΟ ΣΚΙΑΧΤΡΟ

"Ένα πλούσιο και κομψό σαλονάκι· στη γωνιά ένα μικρό γραφεϊό.

"Όταν ανοίγει η σκηνή, φαίνονται κ' οί δυό καθισμένοι· εκείνος σέ μιὰ καρέκλα, εκείνη μέ χαριτωμένο φρέμα υποδοχής σέ μιάν αναπαυτική πολυθρόνα.

ΕΚΕΙΝΟΣ— Δέν πίστευα, πῶς θάχα τή σπάνια εὐτυχία νά σᾶς εὔρω σήμερα μονάχη.

ΕΚΕΙΝΗ — Αὐτήν τή σπάνια εὐτυχία — βλέπετε; μιμουμαι τή φράση σας — τή χρωστάτε στήν Κᾶ Λυκίδη, πού δίνει σήμερα μιὰ χορευτική απογευματιανή. "Όλοι ὅσοι ἔχουν τή συνήθεια νᾶρχωνται στό τσαί μου τῆς Τρίτης· εἶναι καλεσμένοι καί κεῖ, καί προτίμησαν, εἶναι πολὺ φυσικό, τὸ χορὸ ἀπὸ τὴν κουβέντα πού τόσο καί τόσο κάνουν κάθε Τρίτη στό δικό μου σαλόνι.

ΕΚΕΙΝΟΣ— Ἐγὼ ὅμως βλέπετε, πού προτιμῶ τή συντροφιά σας ἀπὸ τὸ χορὸ. Καί πῶς νά μὴ τὴν προτιμῆσω; Θᾶμουν πολὺ δύσκολος. Ἐπειτα εἶναι κ' ἡ μόνη περίπτωση, πού μπορῶ νά σᾶς βλέπω σπίτι σας. Ἄλλὰ καί τότε τόσο λίγο! Πάντα τριγυρισμένη ἀπὸ κόσμος, μόλις κατορθῶνω νά σᾶς πλησιάσω, κι' ὅταν τὸ κατορθώσω εἶναι γιὰ λίγα δευτερόλεπτα. Ἄκόμα δὲ μπόρεσα νά νοιώσω, τί γούστο βρῖσκετε νά κρατᾶτε ὀρισμένη μέρα, γιὰ νά δέχεστε τοὺς φίλους σας.

ΕΚΕΙΝΗ — Καί γὼ ἀπορῶ, πῶς ἀκόμα δέν τὸ νοιώσατε. Ὁ Musset ἔλεγε, πῶς εἶναι ὁ μοναχὸς τρόπος, γιὰ νά βλέπεται κανεὶς ὅσο τὸ δυνατὸ λιγότερο. Τὴν Τρίτη εἶμαι σπίτι μου, μ' ἄλλα λόγια τὸν ἐπίλοιπον καιρὸ ἀφήστε με ἤσυχη.

ΕΚΕΙΝΟΣ— Τώρα εἴσαστε κακή. Σὰ νά μοῦ λέγατε, πῶς γίνονται ἐνοχλητικοί. Ἴσως σᾶς κουράζω μέ τὸ θαυμασμό μου... ἴσως...

ΕΚΕΙΝΗ — Μὲ τὸ θαυμασμό σας; Ἄλλ' αὐτὸς εἶναι νόμισμα, πού δέν ἔχει πλιά πέραση. Τί ἄλλο κάνετε σεῖς οἱ ἄντρες, παρὰ νά θαυμάζετε, ἢ, γιὰ νά μιλήσω πειὸ σωστά, παρὰ νά λέτε πού θαυμάζετε; Ἄρκει νά βρεθῆτε μονάχοι μέ μιὰ κυρία γιὰ νά νομίσετε πῶς εἴστε ὑποχρεωμένοι νά τῆς ἀραδιάσετε χίλια λόγια κούφια, πού θὰ γυρίζουν πάντα ἀπάνουκάτου στήν ἴδια φράση: « Μοῦ ἀρέσετε. » Καί χωρὶς καθόλου νά ρωτᾶτε, ἀν αὐτὸ πάντα μᾶς διασκεδάζει.

ΕΚΕΙΝΟΣ— Σεῖς τὰ λέτε αὐτά; σεῖς πού ξέρετε πόσο σεβασμὸ, πόση βαθειὰ ἐχτίμηση καί πόση ἀγάπη — τὴ θέλετε, δέν τὴ θέλετε — αἰστάνομαι γιὰ σᾶς;

ΕΚΕΙΝΗ — Τί νά σᾶς πῶ; Θᾶταν παράξενο, ἀν σήμερα πού εὐρήκατε τὴ μοναδικὴ εὐκαιρία, δέν ἠθέλατε τὴν ἀρπάξη γιὰ νά μοῦ πῆτε ὅσα μοῦ λέτε. Μήπως δέν εἶμαι ὅ,τι χρειάζεται γιὰ ἓναν ἄνθρωπο τοῦ σαλονιοῦ σὰν ἐσᾶς; Λογαριάστε πόσα προτερήματα ἔχω! Θέλετε νά σᾶς τὰ παρουσιάσω ἓνα-ἓνα σὰ σὲ κινηματογράφο; Ἐμπρὸς λοιπόν, προσοχή! Ἄριθμὸς ἓνα — Χήρα, μ' ἄλλα λόγια ἐφημερίδα, πού γράφεις ὅτι θέλεις, χωρὶς νᾶχης ἀνάγκη ἀπὸ ὑπεύθυνο συντάχτη. Ἄριθμὸς δύο — Ἄκόμα ἀρκετὰ νέα καί μέ ὅλη τὴν πείρα τῆς ζωῆς, γιὰ νά μὴν ἔχετε ἀνάγκη νά κάμετε τὸ δάσκαλο, πρᾶμα πολὺ ἐνοχλητικό. Ἄριθμὸς τρία — "Όχι πολὺ κακὰ καμωμένα, ἀν κρίνω ἀπὸ τὴν προθυμία, πού δείχνει ἡ ράφτρα μου σὲ νά μὲ ντύνει καί ἀπὸ τὴ ζήλεια πού ξεσπάει σὲ ἐλαφρὰ κακογλωσσιὰ ἀπὸ μέρος κάθε φιλενάδας μου.

ΕΚΕΙΝΟΣ— (Γελῶντας) Ἄ! ὅσο γι' αὐτό...

ΕΚΕΙΝΗ — Βλέπετε; Καί τώρα ἀριθμὸς τέσσερα, ὁ κυριώτερος ὁ σημαντικώτερος, ὁ ἀναγκαιότερος καί ὁ ἠδονικώτερος ἀριθμὸς — Ἄρκετὰ πλούσια, μ' ἄλλα λόγια δέν κινδυνεύετε νά καταστραφῆτε, ἀν τὴν πάθετε καί μέ ἀγαπήσετε στὰ σοβαρὰ καί τύχη νᾶμαι πολυέξοδη.

ΕΚΕΙΝΟΣ— Κυρία μου, πρὸς Θεοῦ τ' εἶναι αὐτά;

ΕΚΕΙΝΗ — Ἄριθμὸς πέντε — (αὐτὸς εἶναι ἐναντίον μου) — "Όχι πολὺ

άνοτη· κι' απόδειξη ποῦ δὲν πιστεύω καθόλου στὴν ἀγάπη
καὶ στὸ θαυμασμό σας. (Μικρὴ σιωπὴ) Δὲ μιλεῖτε ;

EKEINOS— (Κυττάζοντας, σ' ἓνα εἰκονογραφημένο περιοδικὸ ποῦ βρίσκεται ἀπάνου
σ' ἓνα τραπέζακι, μιὰν εἰκόνα.) Σᾶς ἀκούω.

EKEINH — Προσέχετε ἄλλοῦ· τί κυττάτε ;

EKEINOS— Αὐτὴ τὴν ὁμορφὴ εἰκόνα. « Ἡ χήρα τοῦ ναυαγοῦ. »

EKEINH — Εἶναι μιὰ ἀντιγραφή ἑνὸς ἔργου τοῦ Ἰταλοῦ ζωγράφου
Bartolomeo Giuliano.

EKEINOS— Ἡ ἔκφραση εἶναι κάτι τὶ ἀταίριαστο. Αὐτὴ ἡ βαθεῖα με-
λαγχολία ποῦ δολάκαιρη καθρεφτίζεται στὴ ματιὰ καὶ στὴ
μορφὴ σὲ βυθίζει σὲ μιὰν ἀόριστη λύπη. Νὰ μιὰ γυναῖκα
ποῦ ἡ τύχη δὲν τῆς φάνηκε τόσο εὐνοϊκὴ, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ
παρουσιάσῃ σὰ σὲ κινηματογράφο ὅλα τῆς τὰ χαρίσματα.

EKEINH — Βεβαιωθῆτε, φίλε μου, πῶς ὅλοι μας, ποῖς λίγο ποῖς πολύ,
ἔχει στὴ ζωὴ του κάποιο ναυάγιο. Καὶ τὸ θυμούμαστε καὶ
τότε τὸ μάτι μας ζητῶντας καὶ ποθῶντας κάποιο φωτεινὸ
σημάδι στὴν τρικυμία, ποῦ μᾶς ἔχει κυκλώσει, παίρνει τὴν
ἐκφραση τῆς χήρας τοῦ ναυαγοῦ. Ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν
χρηεῖες στὴ ζωὴ !

EKEINOS— Σεῖς τὰ λέτε αὐτά ; Σεῖς, ποῦ ἡ ζωὴ σας ἔμοιασε σ' ἓνα ἀ-
τέλειωτο τραγοῦδι ;

EKEINH — Μὲ μερικὲς παραφωνίες.

EKEINOS— Ἴσως τὸ λέτε αὐτό, γιατί ὁ γάμος σας στάθηκε. . .

EKEINH — Μιὰ ἀποτυχία.

EKEINOS— Πέθανε ὁμοῦ τόσο γλήγωρα ὁ δύστυχος. Θυμᾶμαι, ὅταν
μαθητεύτηκε ὁ γάμος σας, πῶς ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ κάποι-
ον, ποῦ, καθὼς φαίνεται, σᾶς εἶχε ἀγαπήσῃ μὲ παραφορὰ,
καὶ ποῦ ξενητεύτηκε ἀμέσως μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ σᾶς ξεχάσῃ.
Ἄπὸ τότε, δὲν ξαναγύρισε στὸν τόπο μας. Ἐπῆγε πι-
στεύω. . .

EKEINH — Στὴν Ἀφρική. Βλέπετε, ἀναγκάστηκα γιὰ λόγους οἰκογε-
νειακοῦς νὰ παντρευτῶ χωρὶς τὴ θέλησή μου· δὲν ἔχω ὁμοῦ
παράπονο ἀπὸ τὸν ἄντρα μου. . .

EKEINOS— Φυσικά, ἀφοῦ σᾶς ἄφησε ὅλην τὴν περιουσία του, ποῦ δὲν

εἶναι μικρὴ καὶ ποῦ ἐξ αἰτίας τῆς ὁ καθένας τρέμει
μπροστά σας. Βλέπετε, εἶναι ὁ ἀριθμὸς τέσσερα, ὁ κυριώ-
τερος, ὁ σημαντικώτερος, ὁ ἡδονικώτερος. . . καλὰ τὰ λέω ;

EKEINH — Περιφρημα· μαθαίνετε μ' εὐκολία, τὰ συγχαρητήριά μου.

EKEINOS— Μὲ εἰρωνεύεστε, μὰ τί ἄσκημα ποῦ κάνετε ! Ἄν ἤξερατε
πῶς κάθε εὐτυχία, κάθε μου πόθος κι' δολάκαιρη ἡ ζωὴ μου
βρίσκονται στὰ χέρια σας, ἂν ἤξερατε πῶς δὲ ζῶ παρὰ μὲ
μιὰν ἐλπίδα, πῶς μιὰ μέρα, κι' ἄς εἶναι μακριὰ αὐτὴ ἡ
εὐτυχισμένη στιγμὴ, θὰ γίνετε δική μου.

EKEINH — Κύριε ! σᾶς παρακαλῶ. Τέλειωσαν τ' ἀστεῖα . . . Θὰ μὲ ἀ-
ναγκάσετε νὰ σᾶς θυμῆσω, πῶς ὑπάρχουν καὶ θύρες σ' αὐτὸ
τὸ σαλόνι.

EKEINOS— Τίς βλέπω, κυρία μου, ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ ἀκούσετε. Ἐέρω
τὶ ρισκοκινδυνεύω αὐτὴ τὴ στιγμὴ· ἀλλὰ εἶμαι πλιὰ ἀποφα-
σισμένος καὶ θὰ σᾶς τὸ πῶ, θὰ σᾶς τὸ φωνάξω μὲ ὅλη μου
τὴ δύναμη, πῶς σᾶς ἀγαπῶ καὶ πῶς ἡ μοναχὴ μου εὐτυ-
χία εἶστε σεῖς. . . θὰ σᾶς πῶ ἀκόμα. . .

EKEINH — (Διακόφτοντας μὲ νευρικὸ γέλιο). Πῶς δὲν εἶναι ἀρκετὰ τ' ἄλο-
γά σας, τ' ἀμάξι σας, οἱ φορεσιές σας ποῦ ἔρχονται ἀπὸ τὴ
Λόντρα, οἱ θεατρίνες ἐρωμένες σας καὶ πῶς, γιὰ ν' ἄναι τέ-
λεια ἡ ἐξωτερικὴ παράσταση ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ κόσμου,
σᾶς χρειάζεστε καὶ μιὰ καινούρια κατάρκτηση, μιὰ κυρία
ποῦ ζῆ στὴν ἀνώτερη κοινωνία καὶ ποῦ ἔχει τὸ γόητρο,
πῶς πολλοὶ τὴν ἠθέλησαν μὰ κανεὶς δὲν πέτυχε. Λυ-
ποῦμαι, κύριε, ἀλλὰ δὲν ἔχω καθόλου κέφι νὰ συντείνω
στὴν ἐπιτυχία τῆς σκηνοθεσίας, ὅπου σκοπεύετε νὰ παίξετε
ρόλο πρωταγωνιστῆ.

EKEINOS— Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί ἐννοεῖτε μὲ αὐτό ;

EKEINH — Ἐγὼ ἐρωμένη σας ; Ἀλλὰ, κύριε, δὲν ἔχει ὄρια ἡ αὐθάδειά
σας.

EKEINOS— Σεῖς ἐρωμένη μου ; Μὲ παρεξηγεῖτε, κυρία, ἦρθα σὲ σᾶς
γιὰ νὰ σᾶς προσφέρω τ' ὄνομά μου, τὴν καρδιά μου, τὴν
ὑπαρξή μου δολάκαιρη. Θᾶμαι τόσο εὐτυχισμένος, ἂν ἀπο-
φασίσετε νὰ γίνετε γυναῖκα μου !

ΕΚΕΙΝΗ — Γυναίκα σας; Ἄλλὰ τότε ἀλλάζει τὸ πρᾶμα μποροῦμε νὰ τὸ συζητήσουμε.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Νὰ τὸ συζητήσουμε; Σὰς νοιώθω. Εἶστε τόσο πλουσιώτερή μου! Ὡς ἂν εἶστε φτωχή! Συχνὰ ὀνειρεύομαι κάποια καταστροφή, ποῦ θὰ σᾶς στεροῦσε ἀπὸ τὰ πλούτη σας καὶ τότε ἡ χαρά μου θάτανε ἀσύγκριτη, γιατί δὲ θὰ σᾶς ἔμενε πλιά καμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀγάπη μου.

ΕΚΕΙΝΗ — Μὲ συγκινεῖτε μὲ τὰ λόγια σας. Εἶστε τόσο γενναῖος, ποῦ δὲ θέλω νὰ φανῶ κατώτερή σας. Μαζή μὲ τὴν ὑπόσχεση ποῦ σᾶς δίνω νὰ γίνω δική σας, σᾶς φυλάω καὶ μιὰν ἄλλη μεγαλύτερη εὐτυχία.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Μιλήστε· εἶστε ἄγγελος!

ΕΚΕΙΝΗ — Τ' ὄνειρό σας γίνεται ἀληθινό. Εἶμαι τέλεια ἀπένταρη.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Πῶς; ; ; Ἄστειεύστε!

ΕΚΕΙΝΗ — Ταραχτήκατε· βλέπετε, ἡ μεγάλη εὐτυχία κλονίζει.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Μά... δὲν εἶναι δυνατό... δὲν εἶναι δυνατό αὐτὸ ποῦ λέτε.

ΕΚΕΙΝΗ — Δυσκολεύεστε νὰ τὸ πιστέψετε κι' ὅμως τίποτα πειὸ ἀληθινό. Ὁ ἄντρας μου στὴ διαθήκη του μὲ ἄφησε ἀπόλυτη κληρονόμα, μὰ μ' ἔναν ὄρο, ποῦ ἂν ἤθελα ξαναπαντρευτῆ ἢ περιουσία του νὰ πήγαινε δάκαριρη σ' ἕναν ἀνεψιό του.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Σοβαρὰ μοῦ τὸ λέτε; Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτο. Ὡς καὶ σεῖς ἔπρεπε νὰ μὴ τὸ κρατεῖτε κρυφά. Ποιὸς μποροῦσε νὰ φανταστῆ τέτοιο πρᾶμα!

ΕΚΕΙΝΗ — Προσπάθησα πάντα νὰ μὴ μαθητευτῆ. Εἶχα καὶ γὼ τὴ φιλαρέσκεια νὰ θέλω νᾶμαι πολυτριγυρισμένη. Ἴσως οὔτε δὲ θὰ μὲ πρόσσεχαν, ἂν ἤξερε ὁ κόσμος τὴν πραγματικὴ διαθήκη.

ΕΚΕΙΝΟΣ — (Χωρὶς νὰ τὴν ἀκούη.) Μὰ αὐτὸ εἶναι τρομερὴ κακοήθεια, νὰ ζητήση νὰ σᾶς σκλαβώσῃ ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του!

ΕΚΕΙΝΗ — Μὰ δὲ μὲ σκλαβώνει καθόλου, ἀφοῦ βρίσκονται ἄνθρωποι σὰν ἐσᾶς, ποῦ περιφρονοῦν τὸ χρῆμα μπροστὰ στὴν ἀγάπη.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Δὲ λέω ὄχι, τὸ περιφρονῶ... τὸ περιφρονῶ μὰ καὶ χωρὶς χρῆμα πάλι πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσῃ; Εἶναι τέτοια ἡ κοινωνικὴ μας θέση, ποῦ θὰ δημιουργούσαμε τρομερὲς δυστυχίες, ἂν ἀποφασίζαμε νά... νά...

ΕΚΕΙΝΗ — Νὰ παντρεφτοῦμε χωρὶς τοὺς παράδες, ποῦ ὑποθέτατε, πῶς ἔχω.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Σωστά μὲ καταλαβαίνετε. (Μονάχος του.) Μεγάλο πρᾶμα ἡ ἐξυπνη γυναίκα! Σὲ βγάζει μονάχη τῆς ἀπὸ τὴ δύσκολη θέση! (Σ' ἐκείνην.) Εἶμαι τόσο στενοχωρημένος, νὰ ξέρατε!

ΕΚΕΙΝΗ — (Γελῶντας.) Μὰ εἶστε νοστιμώτατος, φίλε μου· ἔχετε τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποῦ γυρίζει ἀπὸ κηδεῖα. Χωρὶς ἄλλο, θάψατε κάποιο ὄνειρό σας, ἴσως τὴν ἀγορὰ ἑνὸς αὐτοκίνητου· χὰ χὰ...

ΕΚΕΙΝΟΣ — Ἀπορῶ πῶς ἔχετε ὄρεξη νὰ γελάτε!

ΕΚΕΙΝΗ — Καὶ θέλετε νὰ μὴ γελῶ; Εἶδατε ποτέ σας τὴν ἐποχὴ ποῦ βγαίνει τὸ σιτάρι, ποῦ οἱ χωρικοὶ μας βάνουν ψεύτικους ἀνθρώπους στὰ χωράφια γιὰ νὰ φοβοῦνται καὶ νὰ μὴ πλησιάσουν τὰ πουλιά; Σ' ἕνα τέτοιο σκιάχτρο μοιάζει κι' ὁ ὄρος τῆς διαθήκης, ποῦ σᾶς εἶπα. Δὲν εἶναι ἀληθινός, φίλε μου, εἶναι ἕνας ψεύτικος ἀνθρωπάκος ποῦ μοῦ χρειάστηκε γιὰ νὰ δοκιμάσω τὴ μεγάλη, τὴν ἀκλόνητη, ἀγάπη σας. Τὸν φοβηθήκατε. Τί νὰ σᾶς κάμω; Μὲ τοὺς φοβιτσιάρηδες κανεὶς γελά.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Μ' ἄλλα λόγια μὲ κοροϊδεύατε τόσην ὥρα.

ΕΚΕΙΝΗ — Ἦτανε τὸ λιγότερο, ποῦ μποροῦσα νὰ κάμω ὁμολογήστε το.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Γελιοποιήθηκα, τὸ νοιώθω δὲ μοῦ μένει τώρα παρὰ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ λησμονήσετε τὸ πάθημά μου. Μὰ πόσο γελιέστε, ἂν νομίζετε, πῶς εὐκολα βρίσκεται στὴ ζωὴ ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἀποφασίζει σήμερα νὰ παντρευτῆ χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη ἀποζημίωση. Σὰς εἰδοποιῶ, ποῦ θὰ πέφτετε ἀπὸ ἀπαγοήτευση σὲ ἀπαγοήτευση.

ΕΚΕΙΝΗ — Μὴ λησμονάτε τὴ Χήρα τοῦ Ναυαγοῦ. Κουρέλι τῆς ζωῆς κι' ὅμως κυττάζει, κυττάζει, μακρὰ σ' ἕνα φωτεινὸ σημάδι. Μπορεῖ κάπου νὰ βρίσκεται καὶ ἡ ποθητὴ εὐτυχία, ποῦ μονάχα ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη τὴ δίνει, ἀνεπηρέαστη ἀπὸ κάθε βέβηλη σκέψη, ἀνώτερη ἀπὸ κάθε ταπεινὸ συμφέρο. Καὶ τώρα, χαίρετε.

ΕΚΕΙΝΟΣ — Κυρία!

ΕΚΕΙΝΗ — Κύριε !

(Όταν εκείνος έφυγε, άνοίγει ένα συρτάρι του γραφείου, βγάζει ένα γράμμα, τ'άνοίγει και διαβάζει χαμογελώντας).

« Λατρεμένη μου.

Ή τύχη θέλησε να μου χαρίσης την ανιστόρητη χαρά. Στῆς Ἀφρικῆς τοὺς άγονους, ήλιοψημένους τόπους, όπου έζησα αγαπώντας πάντα και ποθώντας εσέ που άστοργα μου άρπαξε ή τύχη, μουφτασε σήμερα τὸ χαρούμενο άγγελμα, που τώρα πλιά θά γίνης δική μου και που θάχω την όμορφη ικανοποίηση να δουλεύω για δύο. Την άγάπη μου ο καιρός δε μπόρεσε να τή λιγοστέψη έζησα υποφέροντας και ελπίζοντας. . . »

(Ένώ διαβάζει τὰ ύστερα λόγια, σιγά, σιγά, κλεί ή σκηνή.)

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΤΟ ΛΥΧΝΑΡΙ

Ἀνέκδοτο.

Πριν ύπνου ζάλισμα
Τὸ νοῦ μου πάρη,
Μὴν πᾶς λιγόνοντας,
Πιστὸ λυχνάρι,
Ἐδῶ που οἱ στίχοι μου
Λαθαίνουν σώμα
Με μαῦρο χρώμα
Ἐς ἄσπρο χαρτί.

Ἄχ ! Ὅποιος ἄναψε
Τὸ φῶς εκείνο,
Που ἐγὼ καὶ στ' ἄγραφα
Τραγούδια χύνω,
Μὴ στέρεξη ἀδύνατο
Νὰ καταντήση
Προτοῦ τὸ σβύση
Χάρου πνοή.

Κύττα, λυχνάρι μου,
Με πόση σπουδα
Πετάει τριγύρω σου
Μία πεταλούδα !
Λές κ' εἶναι ἀφεύγατη
Κρυφῆ της μοῖρα
Λάμψη καὶ πύρα
Ν' ἀποζητᾶ.

Χριστέ! καὶ ή Μούσα μου,
Που δὲ σιγάει
Σὲ φῶς ἀθάνατο
Νὰ τριγυρνᾶ,
Μὴ ὅμοιο πέταμα
Ποτέ της πάψη
Πριν ὄλα κάψη
Τὰ θεῖα φτερά.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

SCHILLER

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΟΥ ΠΟΥΚΡΑΤΗ

Ἦταν στὸ λιακωτό του ἀνεβασμένος,
Ἐκοίταζε παντοῦ εὐχαριστημένος
Τῆ Σάμο ἀφεντεμένη, τὸ νησί.
« Μοῦ εἶναι ὅλη ἐτούτη ή γῆς ὑποταγμένη, »
Στὸ βασιλιά τῆς Αἴγυπτος νὰ κρένη
Ἄρχινᾶ: « εἶμαι εὐτυχῆς, θέλεις τὸ πῆ ! »

— « Τὴν εὖνοια τῶν θεῶν ἔχεις γνωρίση !
Ὅλους ἐκείνους, που πριν σου ἦταν ἴσοι,
Τοῦ σκῆπτρου σου ή ἐξουσία τοὺς τυραγνᾶ.
Μὰ ζῆ νὰ τοὺς γδικιώση ἕνας ἀκόμα !
Εὐτυχισμένον νὰ σὲ κράξω, στόμα
Δὲ θ' ἀνοίξω, ὅσο ὀχτροῦ μάτι ἀγρυπνᾶ. »

Ἀκόμα ὁ ρήγας δέν ἦταν σωσμένος,
Καὶ στένεται ἀπ' τῆ Μίλητο σταλμένος
Μαντάτορας στὸν τύραννο μπροστά.
— « Τὲς μοσκοβόλιες τῆς θυσίας νὰ ὑψώσης,
Καὶ με δάφνης κλαριά νὰ στεφανώσης
Τὰ γιορτινά σου, ἀφέντη, τὰ μαλλιά !

Κονταριὰ τὸν ὀχτρό σου ἔριξε κάτω,
Ὁ Πολύδωρος στέλνει τὸ μαντάτο
Τὸ πρόσχαρο, ὁ πιστὸς σου στρατηγός. »
Καὶ μέσα ἀπὸ λεκάνη μαύρη βγάξει
Ματωμένο, ὥστε καὶ τοὺς δύο τρομάζει,
Ἐνα πολὺ γνωστὸ κεφάλι ὀμπρός.

Μ' ἀνατριχίλα ὁ βασιλιάς μακραίνει.
 — « Στὴν τύχη μὴ μπιστεύεσαι ὅμως, » κρένει,
 « Σ' ὀρμηνεύω, » κ' ἔχει ἐγνοια στὴ ματιά.
 Πάνου στ' ἄπιστο κῦμα ὁ νοῦς σου ἄς βάλῃ
 (Μπορεῖ νὰ τὴν ξεγύρει ἀνεμοζάλη)
 Τῆς ἀρμάδας σου ἢ τύχη κολυμπᾶ. »

Καὶ ἀκόμα πρὶν τὸ λόγο ξεστομίση,
 Ἡ ἀναγάλλια τὸν ἔχει σταματήσει,
 Ποῦ ἀπ' τὸ λιμῶνα ἀχᾶ μὲ ἀλαλαγμό.
 Θησαυροὺς ἀπ' τὰ ξένα φορτωμένο,
 Στ' ἀκροθαλάσσια του εἶναι γυρισμένο
 Τῶν καταρτιῶν τὸ δάσος τὸ πυκνό.

Σαστίζει ὁ μουσαφίρης ρήγας : « Τώρα
 Ἡ τύχη σου εἶναι στὴν καλὴ τῆς ὥρα,
 Μὰ εἶναι ἄστατη, καὶ φόβο ἔχε γιὰ ὄμπρός.
 Τῶν Κρητικῶν τ' ἀσκέρια, ποῦ γνωρίζουν
 Ἀπὸ ἄρματα, μαλιὰς σοῦ φοβερίζουν.
 Σιμώνει κ' ὄλας στὸ γιολό σου ὁ ὄχτρος. »

Καὶ πρὶν τελειώση, νά, κανεῖς θωράει
 Ἀπ' τὰ καράβια ἀντάρα νὰ ξεσπάη,
 Καὶ « Νίκη ! » νὰ λαλοῦν χίλιες φωνές.
 « Εἴμαστε γλυτωμένοι ἀπ' ὄχτροῦ κρίση,
 Τοὺς Κρητικούς τὸ κῦμα ἔχει σκορπίση,
 Πᾶν, σώσαν τοῦ πολέμου οἱ συφορές ! »

Τρόμος, σὰν τὸ γρικᾶ, πιάνει τὸν ξένον :
 « Πρέπει νὰ σὲ λογιᾶσω εὐτυχισμένον !
 Μὰ τρέμω μὴ δὲ λάβῃς λυτρωμό.
 Ἀνατριχιάζω τῶν θεῶν τὸ φτόνο·
 Τῆς ζωῆς τῆ χαρὰ μὲ δίχως πόνο
 Τέκνο τῆς γῆς δὲ γνώρισε ἔως ἐδῶ. »

Κ' ἐμένα ὄλα καλὰ μοῦ ἔχουνε πάη,
 Στ' ἀντραγαθήματά μου μὲ φυλάει
 Τ' οὐρανοῦ ἢ χάρη, ποῦ ἔχω στὸ πλευρό.
 Μὰ ἔναν ὑγιὸ ἀκριβὸν εἶχα ἀναστήση,
 Τὸν πῆρε ὁ θεός, τὸν ἔχω ἰδεῖ νὰ σβύση,
 Τὸ χρέος στὴν τύχη ἐπλήρωσα κ' ἐγώ.

Γι' αὐτό, ἂ θέλεις κακὸ ἐσὺ νὰ προλάβῃς,
 Περικαλέσου στοὺς θεοὺς νὰ λάβῃς
 Πόνο κ' ἔτσι ἢ εὐτυχιὰ νὰ βασταχτῆ.
 Δὲν εἶδα νὰ τελειώση ἀναπαμένα
 Κανέναν, ποῦ μὲ χέρια γιομισμένα
 Νὰ τοῦ σκορπᾶν χαρίσματα οἱ θεοί.

Κ' ἂ δὲ σ' τῆ στρέγουν οἱ θεοὶ ἀπ' τ' ἀψήλου,
 Πρόσεξε στα διδάγματα ἐνοῦ φίλου
 Καὶ κράξε ὁ ἴδιος σὺ τῆ δυστυχιά.
 Κι' ὅ,τι τυχαίνει ἀπ' ὄλα τ' ἀγαθὰ σου
 Πλιότερο νὰ γλυκαίνῃ τὴν καρδιά σου
 Πάρ' το ρίχ' το στὴ θάλασσα βαθυά ! »

Κ' ἐκεῖνος λέει μὲ φοβισμένη γλώσσα :
 « Τὸ δαχτυλίδι ἐτοῦτο εἶναι ἀπ' ὄλα ὄσα
 Κλειεῖ τὸ νησί, τὸ κάλλιο μου ἀγαθό.
 Ἀποθυμῶ οἱ Ἐρινύες νὰ τὸ ἀποχτήσουν,
 Ἴσως τὴν εὐτυχιά μοῦ συμπαθήσουν. »
 Καὶ ρίχνει τὸ στολίδι στὸ νερό.

Καὶ μὲ τὸ φῶς τοῦ ἄλλου πουρνοῦ σιμώνει
 Μὲ ὄψη ποῦ καλοκάρδια φανερώνει,
 Ἐνας ψαρᾶς στὸν κυβερνήτη ὄμπρός.
 « Ἀφέντη, αὐτὸ τὸ ψάρι ἔχω πιασμένο,
 Ποῦ ὅμοιο σὲ δίχτυ δὲν εἶναι ἐρθωμένο,
 Κανίσκι σοῦ τὸ φέρνω ταπεινός. »

Καὶ ὁ μάγερας σὰν εἶχε κομματιάση
 Τὸ ψάρι, στατικός φτάνει μὲ βιάση
 Καὶ λέει μὲ σαστισμένη τῇ ματιά :
 « Τὸ δαχτυλίδι, ἀφέντη, τὸ χαμένο
 Στὴν κοιλιά τοῦ ψαριοῦ τὸ ἔχω βρεμένο,
 ὦ, δὲν ἔχει σωσμούςς γιὰ σὲ ἡ εὐτυχιά ! »

Τώρα μὲ τρόμο ὁ ξένος κάνει πίσω :
 « Παραμπρὸς δὲ μπορῶ ἐδῶ νὰ καθίσω,
 Φίλος μου ἐσὺ δὲ μπορεῖς νὰ ἴσαι πλιά.
 Οἱ θεοὶ ἀποθυμᾶν τῇ χάλασῇ σου·
 Φεύγω μακριά, νὰ μὴ χαθῶ μαζί σου. »
 Κ' εἶπε ἔτσι αὐτός, κ' ἐμίσηψε γοργά.

(Μετάφραση Α. Μ.)

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' ΕΝΑΝ ΑΚΡΙΤΟ ΚΡΙΤΙΚΟ

Σκαρώνεις κριτικές ἐδῶ καὶ κεῖ
 Καὶ χύεις τὸ μελάνι σου σὰ βρῦση·
 Τί κρίμα ! Πιάνουν θέση περισσῇ
 Μὰ λείπει τέλεια στὰ γραφτά σου . . . ἡ κρίση.

Σ' ΕΝΑ ΕΡΠΕΤΟ

Τί τοῦ ἀρέσουν οἱ Μεγάλοι !	Δὲν τοῦ φέρνει καμιὰ ζάλη,
Δές τον, πασπατεύει,	Μόνο ἄς τὸν πλησιάζουν·
Γλύφει καὶ χαϊδεύει	Κι' ἄς τὸν λογαριάζουν
Καὶ γλυκομιλεῖ.	Σαλονιοῦ . . . σκυλί !

Σ' ΕΝΑ ΝΤΑΝΤΗ !

Ἄχ ! τὰ Γαλλικά σου	Κι' ὄλο καμαρώνουν
Πόσα δὲ μοῦ λένε !	Τόσες νοστιμάδες.
Τὰ Γερμανικά σου	Ἔχεις κάθε χάρη,
Τὴν καρδιά μου καίνε.	Σαλονιοῦ καμάρι,
Μὲ ἄπειρη <i>élégance</i>	Κάθε μιὰν ἀξιάδα·
Κόρτε μὲ <i>arrogance</i>	Κρίμα νὰ σοῦ λείπει,
Κάνεις σπῆς κυράδες,	— Πῶς μοῦ φέρνει λύπη ! —
Κι' ὄλες νά ! λιγόνουν,	Τόση δὰ ἐξυπνάδα !

Σ' ΕΝΑ ΘΡΗΣΚΟ ΤΟΚΟΓΛΥΦΟ

Στὸν Ἅγιο πᾶς κάθε πρωτὸ καὶ κάνεις τὸ σταυρό σου,
 Μὰ πιστεύεις μὲ προσευκὲς τὰ κρίματα νὰ σβύσεις ; , ,
 Τί ποῦ κι' ὁ Ἅγιος ἄσφαλτα θὶ τρεμουλιάζει ὀμπρὸς σου
 Μὲ τόκο ἀποζημίωση γι' αὐτοὺς μὴν τοῦ ζητήσεις !

ΣΕ ΜΙΑΝ ΑΣΚΗΜΗ ΠΟΛΥΦΕΡΝΗ

Ἐμάθαμε, πῶς μάγεψε τοῦ θείου παρὰ σου ἡ γλύκα
 Νέο, ποῦ μὲ τῇ μούρη σου δὲν τρόμαξε συμβίωση.
 Συχωρεμένος, ἂν ἀντὶς ἀπὸ τῇ λέξη προῦκα
 Γραφτεῖ μὲς τὸ συμβόλαιο τοῦ γάμου ἀποζημίωση.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΜΑΥΡΗ ΚΑΡΔΙΑ ΓΕΛΑΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

« A smiling face may hide a broken heart. »

Δὲν ἤθελε ν' ἀκούη συφορὰς ἢ γρηῃ Φρόσω. Ὅταν ὁ ἄντρας τῆς κουρασμένος ἀπὸ τὸ μεροκάματο, ἐγύριζε ἀναμμα φωτιῶν στὸ φτωχικό, τῶφερνε ὁ λόγος καμιά φορὰ νὰ τῆς ἀραδιάζει τὰ νέα ποῦ ἄκουε στὸ δρόμο. Αὐτὴ, ἂν ἐτύχαινε νὰ τῆς ἀναφέρῃ τίποτα δυσάρεστο, τὸν ἀντίσκοβε στὴ μέση. « Τί τὰ θέλεις αὐτά » τοῦλεγε. « τίποτα καλὸ ἔχεις νὰ μοῦ πῆς; Ἀπὸ κακομοιριὰς ἢ καρδιά μου εἶναι χορταμένη, ὄρεξῃ δὲν ἔχω ν' ἀκούω τὲς κακοριζικιὰς τοῦ κόσμου. »

Σ' αὐτὰ ὁ γέροντας ἀναστέναζε. Ἡ γυναῖκα ἔστρωννε τραπέζι· ἐτρώγανε σιωπηλοὶ ἓνα κομμάτι ψωμί, ἀπὸ κεῖ σβύσιμο τῆς φωτίας, τὸ σταυρὸ τους καὶ στὸ κρεβάτι.

Αὐτὴ τὴ ζωὴ ἔσερνε τὸ ἀντρόγυνο χρόνια πολλά, ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ ἐκλάψανε κ' οἱ δύο τους, σὲ χάρος κρεβάτι, θυγατέρα μονάκριβη ποῦ τὴν ἀγαπούσανε σὰν τὰ μάτια τους καὶ ποῦ τὴν κουναρούσανε μὲ τὸ καρδιοχτύπι τοῦ φτωχοῦ, ὅταν βλέπει σὲ πλάσμα λατρευτὸ τὸ χάρμα ἀνοιξιάτικης ἡμέρας.

« Τὸ θέλησε ὁ θεὸς; » ἔλεγε συχνὰ ἢ γρηῃ, ὅταν μαύρη θύμησῃ τῆς αἰμάτωνε τὴν παλιὰ πληγὴ. « Δόξα ν᾿ ἔχει τὸνομά του. »

Τὴν ἄκουε ὁ γέροντας νὰ μονολογᾷ, ἐκάρφωνε προσεχτικὸ τὸ μάτι ἀπάνου τῆς, σὰ ν᾿ ἠθελε ν' ἀκούσῃ μ' αὐτὸ ὅ,τι δὲν κατόρθωνε νὰ τοῦ ἠχολογᾷ τὸ αὐτί. Μὲ τέτοιον τρόπο στὸ ἄκληρο σπίτι εἶχε ἀπλώσῃ ἢ ἐρημιὰ τὰ ἀπέραντα φτερά τῆς, καὶ σ' αὐτὴν ἀπάνω εἶχανε πάρῃ δρόμο κουραστικὸ οἱ δύο αὐτὲς δυστυχημένες ὑπαρξες, φορτωμένες ἢ κάθε μία μὲ ὅσα βάσανα ξέρει τύχη στραβὴ νὰ σωριάζει στοῦ φτωχοῦ τὴ ράχη. Δύο ψυχὲς ἀνόμοιες εἶχανε τρόπο διάφορο νὰ κολυμπᾶνε στὴ συφορὰ. Ὁ γέρος ἔκλαιε φανερὰ κ' ἔθρισκε τοῦ πόνου τοῦ ξαλάφρωσῃ στὲς κακοτυχίαις τῶν ἄλλων. Ἡ γυναῖκα ἀποζήτασε εἰδησεῖς χαρωπὲς κ' ἐπολέμασε νὰ σταματήσῃ στὰ χεῖλη τῆς λίγο γέλιο, ποῦ τῆς γλυστρουσε καὶ ἐχανόντανε, ὅπως σὲ σύσκιο οὐρανὸ βουλιάζει ἢ λάμψη τῆς αὐγῆς.

Εἶχε ὁ ἄντρας παρηγοριὰ καὶ σύντροφο τοῦ στεναγμοῦ τῆς πονεμένης του καρδιάς, ἔπνιγε ἢ συντρόφισσά του τὴ λύπη, ποῦ ἔβρισκε τὰ

σωθικά τῆς, σὲ ἀνύπαρχτο, ἰλαρὸ λιμάνι, ποῦ ἢ δυνατὴ πνοὴ τῆς μὲ ἀγῶνα τῶχε δημιουργήσῃ.

Κι' ὅμως πόσοι τοὺς δύο αὐτοὺς γέρους τοὺς ἐπίστευαν ἀκόμα εὐτυχημένους! Τὸ γαλήνιο πρόσωπό τους μὲ τόση ἐπιτήδεια τέχνη ἔκρυβε τὴν πίκρα, ποῦ, βαθεῖα ριζωμένη, τοὺς ἐκρυφιδάγκανε τὴν ὑπαρξῆ. Ἡ δυστυχία, σὰν πρόστυχη γυναῖκα, ὅταν ἀγναντεύῃ καρδιὰς γενναῖες, φτιασιδώνεται καὶ παρουσιάζει χεῖλη κοράλινα καὶ δροσάτη κόκκινη ὄψη. Τὰ μαῦρα συφοριασμένα σωθικά πολλές φορὲς, σὰν τὴ σαπίλα ποῦ μ' αὐτὴν παχαίνουν οἱ γεωργοὶ τὰ χωράφια, καρποφοροῦνε ζωὴ καὶ ὠμορφιάδες.

Ἄνεχρεῖαστο, τὸ ἄτυχο ἀντρόγυνο, μὲ τὸ προσποιημένο χρῶμα τῆς εὐχαρίστησῃς, ἐκινούσε τῆς γειτονιάς τὸ σεβασμὸ, καμιά φορὰ καὶ τὸ φτόνο. Καὶ ἔτσι φτωχοὶ, χαροκαμένοι ἐπεράσανε τὴ ζωὴ τους ὀλάκερη, βουτηγμένοι στὴ βαρῆ τῆς εὐτυχίας, κλαίοντας ὁ καθένας ὅπως εἶξερε, ἐκεῖνος κηρυγώντας τὴ συφορὰ σὲ ξένα σπίτια γιὰ παρηγοριά του, ἐκεῖνη πλανώντας στὰ χεῖλη τῆς ἓναν τόνο γλυκὸ ποῦ ἔμοιαζε χαμόγελο καὶ ἀντὶς ἦταν πόνος.

A. I. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

ΣΟΝΕΤΤΟ

Ἐτοιμάσου νὰ πᾶς ὅθε σοῦ κρίνω,
Μούσα γλυκειά, ποῦ ἢ χάρη σου μὲ ὑψώνει.
Στὸν κόσμον ἐσὺ μὴν κάνεις πλιὰ τὸ ψῶνι
Τῶν ἰδεῶν μὲ τὸ ὑπερκόσμιον κρίνον
Εὐώδιασέ με, ὦ θεία, νὰ ξεμακρύνω
Ἀπὸ τῆ γῆ· ν' ἰ φτάσω ὅθε τελειῶναι
Κάθε γνωστό· χρυσόφτερη μὲ λυώνει
Ἐγνοια ἀπὸ τέτοιο βάρος ν' ἀλαφρύνω.
Καὶ σ' οὐρανοῦ τὴν ἀσημένια θύρα
Τὴν ἱερά, ψηλά, πρὸς τὰ μεγάλα,
Σ' ἀντίκρυσσα, μ' ὀλόξανθη πορφύρα,
Ν' ἀνεβαίνεις ὀλόχαρη τὴ σκάλα,
Κι' ἄκουσα δακρυσμένος τὴν ὠδὴ σου.
Στὴν ἀκροποταμιὰ τοῦ Παραδείσου.

ΣΠΥΡΟΣ ΝΙΚΟΚΑΒΟΥΡΑΣ

ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ

(ΚΑΒΒΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ)

Ἐν ἀρχῇ. . . (GEN. A. 1)

Εἶπεν ὁ Βεραισιθ. (1) «Ζῶ!» Κ' ἐκατάλαβε πῶς ὁ καιρὸς ἐπέρνα.

Εἶπεν ὁ Βεραισιθ. «Ζῶ. Ἡ πρώτη ἀρχὴ μὲ βγάνει ἀπὸ τὸ χάος τῆς ἀνυπαρξίας, Παντοδύναμη θέληση, κ' ἡ ζωὴ μου θὰ ὑπάρχει καὶ φλόγα ἐπιθυμίας, ἀχόρταγης θὰ κατακαίει καὶ θὰ δυστυχεύει τὴν πολυμακρὴν ὑπαρξή μου. Ὑπάρχω καὶ θέλω.» Κ' ἐνόησεν ὁ Βεραισιθ πῶς ἐζοῦσε στὸ διάστημα.

«Εἶμαι ὁ ποιητής,» ἐσκέφθη.

Κ' ἐπετιότουν κ' ἐπέτα, ἀπραγὸς ἀκόμα τῆς ζωῆς καὶ τρομαγμένος γιὰ τὰ μελλόμενα ὁ Βεραισιθ ὁ μέγας Ἀρχάγγελος φωτεινός, κ' ἐσκέφθη: «Ἐδῶ θὰ γένει ἡ Γῆ καὶ θὰ πλημμυρίσει ἀπὸ τὰ πλάσματα μου.» Κ' ἐφαντάστη πῶς ἔπρεπε νᾶναι κ' ἐπιθύμησε τὴν ὑπαρξή της. Καὶ εἶδε μ' ἀναγάλιαση τὴ σκέψη του μπροστά του. Ἐφάνη ἡ πρώτη μορφή της γῆς, ὡς καθὼς τὴν εἶχε στοχαστεῖ, μεγαλώτατο ἀσπρουλιάρικο γνέφι ποῦ τὸν ἔζωσε ἀπ' ὅλα τὰ μέρη. Κ' ἐσάστισε γιὰ τὴ δύναμή του. Πῶς, ἡ σκέψη του γενότου, ἀμέσως πραγματική; Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς του θᾶτον ἀλογάριστη, ἀφοῦ κάθε του στοχασμός, κάθε του ἐπιθυμία, κ' ἐγενότου. Μὰ ἐφοβήθη τὴ δύναμή του, ἀνήσυχος γιὰ τὰ καινούργια πράγματα ποῦ ἤθελε βγάλει ἀπὸ τὸ μηδέν. Κ' ἐπικράθη. Κ' ἐβουλήθη νὰ σταματήσει τὴ μεγάλη του φαντασία, μὰ τότες ἐνοιωσε μὲ πόνο πῶς δὲν ἐδυνότου νὰ ζεῖ χωρὶς στοχασμὸ καὶ χωρὶς φροντίδα, ὁ στοχασμὸς του ὅμως ἔπαιρνε ἀμέσως τόπο στὸ διάστημα. Καὶ καθὼς ὠρολογιότου σὲ τέτοιον τρόπο, ἐπετοῦσε μὲ γλιγωράδα μέσα στ' ἀμορφο νιόπλαστο νεφέλωμα, ποῦ θὰ γενότου ἕναν καιρὸν ἡ γῆ, κ' ἐφώτιζε τὴν ἀχνὴ ἀσπράδα μὲ τὸ χρυσάφι ποῦ στεφάνωνε τὴ μεγαλόπρεπη σκυθρωπὴ κεφαλὴ του, κ' ἔσκιζε γοργότατα τὸ ἀπέρατο διάστημα θαυμάζοντας μὲ φόβο τὴ μπόρεσή του, κ' ἐτρόμαζε μὴ συλλάβει καινούριες ιδέες ποῦ θᾶκαναν νὰ προχωρήσει ἀνάντε-

(1) Ὁ ἐναρχῆ. Καββαλιστικὸ Πνεῦμα.

λα τὸ ἔργο του κ' ἐμεθοῦσε ἀπὸ τὴ φτερωτὴ του γλιγωράδα. Κάπου κάπου ἔμενε κι' ὄλας γιὰ νὰ παρατηρήσει τὴ νεογέννητην ὕλη κ' ἐβλεπε, μὲ τοῦ ποιητῆ τὴν εὐχαρίστηση, καθρεφτισμένους μέσα σ' αὐτὴν ὄλους τοὺς ἀσυνείδητους στοχασμοὺς του. Τί θᾶπλαττε ἀκόμα; Κ' ἐπερνοῦσαν αἰῶνες καιρῶν. Ὁ Ἀρχάγγελος ἐξακολούθησε τὸ πέταμά του. Μία φορὰ ὅμως ἀθέλητα ἐσταμάτησε κ' ἐσκέφθη. Καὶ νά, ἡ ἀμορφη γῆς ἐγενότου στρόγγυλη καί, παραδομένη στὸ κράτος πρωτόγεννης τρικυμίας, ἀνακατονότου ὅλη, ἀνταριασμένη ὡς εἰς τὰ σωθικά της, σὲ μεγάλην ἀταξία, κ' ἐστριφογύριζε τρελλὴ μὲ μεγάλη γοργότη. Τὸ ἀσπρουλιάρικο πρῶτο νέφαλο ἐπυρώθη κ' ἐκοκκίνισε. Κ' ἐπετιῶνταν ὀλοῦθε φλόγες ἀπέραντες κ' ἐκαιότου στὴ φωτιά ἡ στρόγγυλη μάζα κοκκινότατη, μὰ δὲν ἐδυνότου νὰ καταστρεφτεῖ. Κ' ἐθωροῦσε ἐξω φρενῶν ὁ Ἀρχάγγελος, ἀπάνου στὸ χτίσμα του, τὴν ἀταξία τοῦ λογισμοῦ του· ἔτσι ἐφλεγότου καὶ ἡ πολυδύναμη ψυχὴ του βασανισμένη· ἤτου ἀποφασισμένος νὰ μὴ δίνει τέλος στὸν πόθο του, φοβούμενος μὴ στήσει δυστυχία στὴν καινούρια τὴν πλάση, κ' ἐπιθυμοῦσε ὁ παντοδύναμος τὴν ἀνεύρετη χαμένη ἀνυπαρξία ποῦ παντοτεινὰ θὰ τὸν ἡσύχαζε. Κι' ὄλο ἐπέτα, ἀναζητῶντας τῆς ζωῆς τὴν ἀνάπαψη, τυραγνισμένος ἀπὸ τὴν ἀνυπόφερτη λαχτάρα τοῦ φλογεροῦ πόθου ποῦ τὸν ἔσπρωχνε καὶ τὸν ἀνάγκαζε νὰ ξακολουθήσει τὸ ἔργο του, κ' ἐφτερούγιζε μέσα στὸ πρωτόγεννο καμίνι, δίνοντας καταπληχτικὴ γλιγωράδα στὰ ὑπέρλαμπρα πλουμιστὰ φτερούγια, μεθῶντας ἀπὸ τὴν ὑπέρογκη λάβρα ποῦχε δημιουργήσει μὲ τὸ στοχασμὸ του ὁ μέγας. Ἀκατάπαυτα ἐκυλιότου μέσα στὲς φλόγες του καὶ τὸν ἐπολεμοῦσαν ἄκοπα ἡ φαντασίες του. Καὶ οἱ καιροὶ ἐπερνοῦσαν ὡς τόσο. Ἡ γῆς ἤτου λυωτὴ τώρα κόκκινη κι' ἀσπρη ὅμοια μὲ τῆς ἡμέρας τὸ ἄστρο ποῦ δὲν εἶχε ἀκόμα φαγεῖ, γιὰτὶ οἱ καπνοὶ τὴν ἐπερίντυναν, κ' ἤτου σὰν ἀπέραντος ὠκεανὸς λυωμένου σίδηρου ποῦ ἀνάβραζε καὶ δαιμονικὰ ἀνακατονότου μὲ λύσσα καὶ συχνότατα κάτασπρες φλόγες, ψηλὲς πολὺ, ἀναρριχόνταν ἀπὸ τὴν πυρωμένη ἐπιφάνεια της. Κ' ἐκυριαρχοῦσε πάντα ὁ Βεραισιθ. Ἐβουτοῦσε στὸ πελώριο ἀνάβρασμα, βγαίνοντας ἀπὸ ἄλλο μέρος μαζὴ μὲ τὸ ὀρητικὸ ἀνάβλασμα τῆς φλόγας, φωτεινότερος ἀπὸ τὴν ἀμετρὴ γλῶσσα τῆς φωτιάς, ποῦ ἐπετιότου μὲ μάνητα πρὸς ἀπάνου, κ' ἐβλεπε τὸν ἑαφτό του μέσα στὸ πλάσμα τῆς φαντασίας του.

Ὁ ἴδιος τῶκανε νὰ καίεται, καθὼς μὲ χολή καὶ μὲ πόθο ἀνανογιότου τὴν ἀνόμοιασθη εὐτυχία τῆς ἀνυπαρξίας, ὅτε τὸν εἶχε τόσο παράφορα τραβῆξει ἡ παντοδύναμη θέληση, ἡ Πρώτη Ἀρχή. Κ' ἐμάνιζε ὁ Ἀρχάγγελος θέλοντας πάλι νὰ καταστρέψει μὰ καὶ ἔτσι ἔκανε νὰ προχωρεῖ τὸ ἔργο του. Κι' ὡς τόσο ἀναταραζότου κ' ἐβασανίζότου μέσα στὴ φωτιά τὸ χτίσμα του, καθρεφτίζοντας τὴν ἀπελπισία τοῦ ποιητῆ τοῦ ποῦ καταλάβαινε τώρα πῶς μπόρεση δὲν εἶχε νὰ ξαναφέρει τοὺς πρώτους καιροὺς, νὰ ξεκάμει τὸ καμωμένο, καὶ πῶς χρεια ἦτον νὰ συντελέσει τὸ ἔργο του. Ἦτον γιὰ τοῦτο διορισμένος. Καὶ κάθε του βουλή ἦτον διορισμένη γιὰ νὰ φέρει σὲ τέλος τὴ φαντασία τῆς ὑπαρξης του, τὴ φαντασία ποῦ ἐπρογνώριζε ἄτυχην καὶ κάθε του χολή καὶ κάθε του μετάνοια τῆς ἔκανε μόνο νὰ παίρνει ἄλλο δρόμο, μὰ ἀκατάβλητη ἐπιθυμία, ἄσωτος πόθος ἐφλεγε τοῦ δημιουργοῦ τὰ σπλάχνα. Καὶ χαυνωμένος ἀπὸ τὴν πάλη κι' ἀπὸ τὴν ἐγκαψὴ τοῦ μακρυνοῦ θανάτου, ὁ Βεραϊσὶθ ἐλησμόνησε τὰ χρυσὰ του φτερούγια κι' ἀφήθηκε νὰ πέφτει, νὰ πέφτει μέσα στὲς φλόγες, ποῦ ἀκατάπαυτα ἀναπέταγε ἡ γῆ, δοκιμάζοντας γιὰ πρώτη φορὰ τὴ γλυκάδα τοῦ ὕπνου. Καὶ καθὼς τὸ πέσιμο τὸν ἐνανάριζε ἐσκέφτη: « Ἀχ, εἶναι ἔτις δυνατὸ νὰ σωθῶ ; » Ἀποκοιμήθη μέσα στὸ φλογισμένον ὠκεανὸ ποῦ ἡ παρουσία του στὴ ζωὴ τὸν κρατοῦσε ἀναμμένον ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου εἶχε περάσει ἀμέτρητος καιρός, κ' εἶχε ζήσει ἀκοίμητος καὶ ἄγρυπνος ὁ Βεραϊσὶθ, ταραγμένος πάντα ἀπὸ τὴν παντοδυναμία τῆς βούλησός του.

Ἐκοιμότου κι' ὄνειρεύτοου στὸν ὕπνο τῶν αἰῶνων κ' ἐγενότου τὸνειρό του. Κ' ἐβγαῖναν νέα στοιχεῖα· τὸ νερό, γιὰ νὰ σβύσει τὴν πρώτη φωτιά κ' ἐκυλίσθη πρώτη φορὰ ἀπάνω στὴ φλεγόμενη σφαῖρα καὶ τ' ἀνάριξε τούτη θυμωμένη σὰν ἀχνὸ πρὸς τὰπάνω. Μὰ τὸ νερὸ δὲν ἀφανίζότου. Ἐπεφτε πάλι ἀκούραστο πάνου στὲς μανιωμένες φλόγες θερμὸς κι' ἀναρριχότου ὀπίσω σὰν ἀχνός. Κ' ἐδερότου ἡ γῆ κ' ἐβρόντα μὲ λύσσα κ' ἐρχότου ἀνω-κάτω, κατακόκκινη, λαμπερὴ πάντα, κ' ἔσπαινε ἀπ' ὅλα τὰ μέρη βιασμένη ἀπὸ τοὺς ὠκεανούς τῶν νερῶν, ποῦ ἐπέφταν ἀπάνου της καὶ τὴν ἐπολεμοῦσαν, κ' ἐξερνοῦσε λάβα ἀνλυτὴ καὶ κάτασπρες φλόγες κ' ἐτεταρτιαζότου μὲ πάταγο, ἀφίνοντας πέρασμα πλατὺ στὲς γιγαντένιες ἐκρηξες ποταμῶν λυωμένου μέταλλου, ποῦ διαπηδοῦσε μ' ὀρμὴ πρὸς τοὺς καπνοὺς τῆς ἀτμοσφαιρας

γιὰ νὰ ξαναπέσει σ' ἄλλο μέρος. Κ' ἐκοιμότου ξέγνοιαστα ὁ Βεραϊσὶθ, σὰ ναναρισμένος ἀπὸ τὰ φανταστικὰ πελώρια ὄνειράτά του κι' ὁ ὕπνος του βαστοῦσε αἰῶνες.

Κ' ἐτέλειωνε ὡς τόσο ἡ κρίση ἡ πρώτη, γιὰτὴν ἡσύχαζε καὶ ὁ Ἀρχάγγελος. Τὸ νερὸ εἶχε κυριέψει καὶ καταβάλει τῆς ἀρχῆς τὴ φλόγα κ' εἶχε κρυώσει τὴν ὄξω φλοῦδα τῆς γῆς, ποῦ ἦτον τώρα δολάκαιρη σφαῖρα μεγάλη σαβανωμένη, στὸ ἄπειρο νερὸ ποῦ κάπνιζε ἀκόμη κ' ἐμπουμπουλοῦσε κ' ἐχόχλαζε. Σκοτάδι ἀφεγγὸ ἐβασίλευε παντοῦ. Ἔτσι ἡ γῆ ἦτον ἔρμο ἄστρο σκοτεινὸ ποῦ ἐπλανιότου στοὺς ἀφανέρωτους οὐρανοὺς. Κι' ὁ Βεραϊσὶθ ἐκοιμότου βαθεῖα στὸ βάθος τοῦ ὠκεανοῦ του κι' ὄνειρεύτοου ἡσυχώτερα τώρα στὸ τεράστιο σκοτάδι. Τὸ νερὸ, καθὼς οἱ αἰῶνες ἐπερνοῦσαν, ἐψύχραινε καὶ οἱ ἀχνοὶ ποῦ περικλειοῦσαν τὸν πλανήτη ἐκαθαρίζονταν κι' ἀρχιζε ὀλοένα ἡ ἔρημη γῆ νὰ φωτίζεται μὲ ξένο φῶς καὶ τέλος πάντων ἐφανέρωθη ὁ ἥλιος, τὸ φεγγάρι καὶ τὰ ἄστρα.

Καὶ μίαν ἡμέρα ἐξύπνησε ὁ Βεραϊσὶθ στὴ φανέρωση τοῦ μεγάλου φωσπῆρα, ποῦ ἐφώτιζε τὸν ἀπέραντο χλιὸν καὶ ἡσυχον ὠκεανό, κ' ἐσηκώθη ὀλόρθος ἀπάνου στὰ νερὰ μεγάλος κι' ὠραίος καὶ λαμπερός κι' ἀπλωσε τὰ χρυσὰ παράκαλα φτερούγια κ' ἐθαύμασε. Κ' ἐθυμήθηκε, βλέποντάς το, τὸνειρό του τῶν αἰῶνων.

Ἦτον ὁμορφη ἡ καινούργια ἡ πλάση τῆς εἶχε μεταδώσει ὁ Πλάστης τῆς ἕνα μέρος ἀπὸ τ' ἀγέραστά του κάλλι. Κ' εὐχαριστήθη γιὰ μία στιγμή ὁ Βεραϊσὶθ κ' ἐχαιρέτησε μ' ἀναγάλλιαση τῆς ἡμέρας τὸν περιούσιο φανὸ κι' ἀναβλέποντας τὸ θαμπωτικὸ ἀμόλευτο φῶς του ἡ χαρὰ τὸν ἐπλημύρισε. Μὰ στρέφοντας ὕστερα τὰ μάτια πρὸς τὴν ἔρημη γῆ, σκοπῶντας τὴ φαντασία του, εἶδε τοὺς ἀπέραντους κάμπους τῶν νερῶν ποῦ ὁ ἥλιος ἐχρῶσωνε, κι' ὁ παλαιός του πόνος καὶ πάλι ἀναστήθη. Ἐλυπήθη ποῦ τὸ ἔργο του εἶχε ἀθέλητα προχωρέσει. Ἦτον ὁμως πικὴ μαθημένος ἀπὸ τὴ ζωὴ ὁ Ἀρχάγγελος, μαθημένος ἀπὸ τὴ μεγάλη πίκρα. Ἐμεινε ἀκροποδητὰ ἀπάνω στὰ νερὰ ποῦ ἀναπαυόνταν ὡς τόσο, κ' ἐβυθίσθη στὴ σκέψη, σπουδάζοντας μὲ πόθο τὸ πλάσμα του. Καὶ παρατήρησε πῶς ὅλα ἦταν ὑπάκουα στοὺς πρωτόγονους νόμους τῆς ὑπαρξης καὶ τῆς θέλησης, ὡς ἦτον καὶ ὁ ἴδιος ὑποκείμενος, ὁ ἴδιος ποῦ δὲν ἐμπόρειε νὰ καταστρέψει τὸν ἑαυτό του, καὶ τούτη ἦτον ἡ με-

γάλη τῆς δυνάμεις του ἀδυναμία. Καὶ σκυθρωπός, πικραμένος, γιατί δὲν τοῦ ἐβόλοῦσε νὰ σταματήσει τὸ ἔργο, ποῦ τὸ ἐπρογνώριζε ἀνάτηλο, ἐπλανήθηκε μέρες καὶ νύχτες, χωρὶς νὰ γνωρίσει ἀνάπαψη, ἀπάνου στὴ γῆς ποῦχε κατασκευάσει, κ' ἐκοίταζε ὀλοῦθε μὲ πόθο. Ἡ ὕλη εἶχε κι' αὐτὴ τὴ θέλησή της, κ' ἦτον κι' αὐτὴ ἀκατάστρεφτη. Ἄλλοῦ ἐφουσοῦσαν τώρα ὀλοδύναμα οἱ ἄνεμοι καὶ ἀντάριαζαν φουρτοῦνες τὸν κοσμικὸν ὠκεανό, ἀλλοῦ ἀστροπελέκια ἐσκίζαν πολύβροντα τοὺς οὐρανοὺς, ἐδῶ τᾶστρο ἐλαμπαν μαζῆ μὲ τᾶσημένιο φεγγάρι, ἐκεῖ βροχὲς ἐπέφταν ἀπάνου στὰ νερὰ τῆς γῆς, καὶ καθημερινῶς ἐφανερωνόνταν καὶ τᾶλλα σημεῖα. Κ' εὐχαριστήθη βλέποντας τὴν τελειότητα ποῦχε δυνηθεῖ νὰ χαρίσει τῆς ὕλης, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς χρεῖα πλιά δὲν ἦταν νὰ πλάσει τίποτα ἄλλο, μόνο μὲ ὑπομονὴ νὰ προσμένει τὸ τέλος. Ὁ πόθος ὅμως τὸν ἐβασάνιζε. Κ' ἐπρόσμενε χρόνια σπουδάζοντας πάντα τὸ ἔργο του κ' ἐπερνοῦσαν αἰῶνες.

Καὶ ὁ Βεραϊσῖθ ἀνησυχοῦσε καὶ καθὼς ὁ καιρὸς ἐπέερα ἄξιαιε καὶ ἡ ἀνησυχία. Ἔμενε πάντα ζυπνὸς σὰ νᾶθελε νὰ φυλᾷ τὸ ἔργο του ἀπὸ τοῦ ὕπνου του τοὺς κιντύνους. Κι' ὀλοένα ἐφύτρωνε μέσα του ἡ βαρεμάρα τῆς ζωῆς μὲ τὴν ἐπιθυμία καινούργιας φαντασίας. Ἦτον ἀκόμα νέος ὁ παμπάλαιος Ἀρχάγγελος. Καὶ μίαν ἡμέρα τῶν προανθρώπων αἰῶνων ἔμεινε πάλι ὀρθὸς ἀπάνου στὰ νερὰ τοῦ κοσμικοῦ πελάγου κι' ἄπλωσε ὑπὲρλαμπρος τὰ χρυσὰ του φτερούγια. Μία νέα ἔμπνευση ἄρχιζε νὰ τὸν συνεπαίρνει. Ἐθεώρησε πάλι μὲ πόθο καὶ μὲ πίκρα τὴν πλάση του καὶ τὸν φωτεινὸν ἴσκιό του στὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ κ' ἐβουλήθη τότε νὰ διασκεδάσει τὴ βαρεμάρα τῆς μακρόχρονης ζωῆς του. Ἐπαιζε. Ἀθέλητα τοῦ κατέβαιναν ἰδέες στὴ φαντασία καὶ τὲς ἔβλεπε ἀμέσως ἐμπρός του. Πότε ἔβγαине μ' ἀντάρια ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ μεγάλο βουνὸ ποῦ ἐκάπνιζε ξερνώντας λάβα καὶ στὸν ἥλιον ἐλαμπε μαρμαρένιο καὶ καινούργιο τὴ φάνισή του ἀκολουθοῦσαν θαλασσοταραχὲς καὶ πολυσάλαγες φουρτοῦνες, σὰ νᾶχε σειστεῖ στὰ σωθικά της μέσα ἡ σφαῖρα τῆς γῆς· πότε ἐφανερωνότου μεγάλη ἔχταση στερεῆς μὲ ψηλότατα βουνὰ πελώρια κι' ἀναστατονόνταν τὰ πάντα μ' ἀκράτητη μανία, πότε ὅλα μὲ βρόντο καὶ πάταγο καταπονιζόνταν καὶ ἀνακατονότου πίσω πάλι ὁ πλανήτης, ποῦχε χάσει ξανά τὴν ἡσυχία· πότε ἡ θάλασσα, ἀφρισμένη καὶ ξαγροικωμένη, ἐπερνοῦσαν νησιά μικρὰ

καὶ μεγάλα. Κ' ἐγελοῦσε πικρὰ ὁ Βεραϊσῖθ καθρεφτίζοντας τὴ μπόρεσή του καὶ ξακολούθησε γιὰ αἰῶνες τὸ τεράστιο παιγνίδι, μὰ ἄρχιζε νὰ κουράζεται κι' ἀπὸ τοῦτο. Τοῦ ἐγεννιόνταν τώρα στὴ φαντασία τὰ πλιά παράξενα σκῆματα· κ' οἱ στερεῖς καὶ τὰ βουνά, ποῦ ἐβγαῖναν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ πελάγου, κ' οἱ λίμνες, τὰναπαράσταιναν ἀμέσως· ἐδιασκεδάζε νὰ μετρᾷ ὅσο εἰμπόρειε κ' ἐσκοτιζότου στὸ μέτρημα κ' ἐχαινονότου σκοπῶντας τὸ ἄπειρο πλῆθος τῶν ἀριθμῶν, κι' ὁ καθρέφτης τοῦ λογισμοῦ του ἔκανε νὰ βγαῖνου ἀμέσως, μὲ τὴν ἴδιαν ἀταξία καὶ καθὼς ἐμέτρα ὁ Ἀρχάγγελος, πλῆθη ἄπειρα νησιῶν μικρὰ καὶ μεγάλα, σκορπισμένα χωρὶς συμμετρία. Μίαν ἡμέρα ὅμως δὲν ἠθέλησε πλιά νὰ παίξει κι' ἄφησε ὅλα καθὼς τότες εὐρισκόνταν. Κ' ἐπέταξε πρὸς τὸ ψηλότατο βουνὸ κ' ἐκάθησε στὴν ψηλότατη χιονισμένη κορυφή, λυπημένος ποῦ δὲν ἐμπόρειε ἀκόμα νὰ σωθεῖ ἡ ὑπαρξή του. Κ' ἔλαβε, χωρὶς λόγον κανένα, μεγάλο φόβο· κ' εἶδε μὲ στενοχώρια ὀλόγυρά του καὶ μὲ σκέψη. Καὶ τὸν ἔλεγξε ἡ συνείδηση τοῦ παντοδύναμου λογισμοῦ του, γιατί πρώτη φορὰ τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ ἡ γνώση καὶ ἡ ἰδέα πῶς ἐδυνότου νὰ βγάλει ἀπὸ τὴν πλασμένη ὕλη καὶ ζωντανὴ ψυχή. Ἀπόδιωξε μὲ πείσμα τὴ σκέψη τούτη. Κ' εἶπε βαθεῖα ἀνταριασμένος. — Νὰ πλάσω ζωντανὸ ποῦ θὰ ὑποφέρει; ὦ φρίκη! — Ὅμως ἐκατάλαβε πῶς τοῦ μελλότου καὶ τοῦτο. Κ' ἐφантаζότου κλαιούμενος. Καὶ μ' ἀπελπισία εἶδε κι' ὅλας καμωμένην τὴν πρώτη μορφή τοῦ ζωντανοῦ.

Καὶ νὰ, οἱ θάλασσες ἐγιόμιζαν τώρα ζῶα καὶ οἱ ξηρὲς ζωντανὰ ποῦ καθὼς ἐρχόνταν στὴ ζωὴ ἄρχιζαν νὰ ἐπιθυμοῦν καὶ γιὰ τοῦτο νὰ ὑποφέρουν. Κ' ἐκρούστη ὁ Ἀρχάγγελος βλέποντας τὸ πολυσύνθετο ἔργο του κ' αἰσθάνθηκε κατάψυχα τὸ ζωντανὸ πόνου, ποῦχε σὲ μιὰ στιγμή δημιουργήσει, τὸν πόνου κάθε ζωντανοῦ ἀτόμου. Κ' ἔκλαψε. Μὰ ἡ φαντασία του τὴν ἐκάτεχε σύσσωμον· δὲν ἐμπόρειε νὰ τὴν σταματήσει, μάλιστα τώρα εἶχε ἀνάγκη κάθε μέρα νὰ πλάθει. Κ' ἐβλάσταινε ἡ γῆς καὶ τὰ νερὰ χορτάρια καὶ δειντρικά ἐσηκωνόνταν πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τὰ πελάγη ἐγιόμιζαν πολυχρώματα φύκια, καθὼς στὸ νοῦ του ἐδιόριζε ὁ Ποιητής, κι' ὠμόρφαινε κ' ἐστόλωνε ἡ γῆς κ' ἐπρασίνιζε. Κι' ὅλο ἐγεννιόνταν, κάθε μέρα, κάθε στιγμή τῆς ἡμέρας, ζῶα, ἀρσενικά καὶ θηλυκά, μὲ τὴν ἐπιθυμία τῆς ζωῆς καὶ τῆς γένεσης, μὲ ἀρχὴ καὶ τέλος

τῆς ποταπῆς ὑπαρξίης τους, ποῦ ὑπόφερναν ὅλα ἀπειρον πόνο. Ὁ πόθος ὀδηγοῦσε τὰ καινούρια πλάσματα. Ὁ ἀγέρας ἐβούτιζε μὲ τὸν ἀχὸ τῶν μαμουδιῶν κ' οἱ θάλασσε, ἐγιόμιζαν παράξενα ζῶα ποῦ ἐτρωγῶνταν ἀναμεταξύ τους. Κ' οἱ αἰῶνες, οἱ καινούργιοι αἰῶνες γιομᾶτοι πόνοους ἐπερνοῦσαν κι' ἀλλάζαν οἱ ἐποχές. Ἐκυλιῶνταν τῶρα στὴ θάλασσα τὰ μεγάλα κήτη καὶ τᾶλλα θεριά τοῦ νεροῦ, κ' ἐκολυμποῦσαν μαζῆ τους καὶ τὰ βουβὰ ψάρια καὶ στὴ γῆς ἐβγαίναν καθημερινῶς ἀπὸ τὰς σπηλιές τους τὰ ζῶα τῆς παμπάλαιης ἐποχῆς, οἱ ἀφύσικοι σαῦροι, τὰ δεινοθήρια, οἱ μαμουθ, κ' ἐπετοῦσαν στὸν ἀέρα τὰ φτερυγοθήρια, ἡ μεγάλες νυχτερίδες, κ' ἐγενόνταν καὶ τᾶλλα πετούμενα τοῦ ἀέρος καὶ τὰ ἐπίλοιπα ζῶα τῆς γῆς. Κ' ἦταν ὅλα σοφὰ καὶ μὲ κακία κατωμένα, τὸ ἓνα γιὰ βόθητο τοῦ ἄλλου, τὸ ἓνα γιὰ βλάβη τοῦ ἄλλου. Ἡ γῆς ἤτουν ὅλη τῶν ζῶων ποῦ ἐκατοικοῦσαν στοὺς φανταστικούς ἴσκιους τῶν ἀπέραντων δασῶν, φέρνοντας παντοῦ τὸν ἀγνωστον πόνο τους. Καὶ ὁ Βεραισιθ ἔκλαιε μὲ λύπη πολλή στὸν ἐνθουσιασμό του κ' ἐφοβοῦτον μὴν ἀναστήσει καινούργια πάθη, μὰ ἐγνώριζε πλιά πῶς τοῦ ἤτουν ἀδύνατο νὰ σταματήσει τὸ ζετύλιγμα τῆς θέλησῆς του. Ὑπόφερνε τὸν πόνο ὅλης τῆς δημιουργίας του. Ὁ νοῦς του ὅμως δὲν ἐσπάθη ποτὲ ἀργός. Κ' ἐβουλεύτη στὸ τέλος νὰ φανταστεῖ καὶ ζωντανὸ ὁμοίωμά του.

Κ' ἔγεινε ὁ ἄνθρωπος ὁμοίος του μὰ πολὺ πλιὸ ἀδύνατος, ὁμοιος στὸν ἴσκιό του, ὡς τὸν εἶχε ἰδεῖ πολλές φορές στὰ βάρη τοῦ πρώτου ὠκεανοῦ, κι' ὁμοιος πολὺ μὲ τᾶλλα τὰ χτήνη, χωρὶς φτερά, ὑποκείμενος στὸν ἀπέραντο πόνο καὶ στὸ θάνατο. Κ' ἐκατάλαβε κατὰβαθα ὁ ἀνάτηλος Ἀρχάγγελος, πῶσο ἡ ζωὴ θῆτουν δύσκολη στὸ μελάμενον ἔρχοντα τοῦ κόσμου, τὸν εἶχε ὅμως πλάσει στὴ φαντασία του καὶ τοῦ κακοφαινότουν νὰ τὸν χαλάσει, ἐπειδὴ ἤτουν ὠραίος. Κ' ἐπικράθη ὁ Βεραισιθ βλέποντας τὴ δυστυχία ποῦ παντοῦ ἐβασίλευε, ποῦ θὰ κυβερνοῦσι τὸν ἄνοπλον ἄνθρωπο κι' ἀναθεμάτισε τὴν πρώτη Ἀρχὴ ποῦ τὸν εἶχε κάμει νὰ γεννηθεῖ στὸ διάστημα. Καὶ τότες τοῦ ἐφάνη, πῶς ἐμελλε νὰ τελειώσῃ ἀπὸ τὴν πίκρα.

ΕΔΩ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

(1899)

ΙΛΙΑΔΟΣ Γ΄.

Ἀνέκδοτο

(Συνέχεια ἀπὸ τὸν προηγούμενον ἀριθμὸ).

Μηνύτρα σ' τὴν λευκόχερην Ἐλένην ἦλθ' ἡ Ἴρις
καὶ ὁμοιώθη μὲ τὴν ἀδελφὴν τοῦ ἀνδρός της Λαοδίκη
ποῦ ἔχε τὸν Ἐλικάωνα Ἀντηνορίδην ἄνδρα,
ἀπ' ὅλαις ὠραιότερη ταῖς κόραις τοῦ Πριάμου,
τὴν ἠῦρεν ὁποῦ ὕφαινε διπλὸ μεγάλο ὑφάδι 125
πορφύρεο, κ' ἐπάνω του κεντοῦσε τοὺς πολέμους,
τῶν χαλκοφόρων Ἀχαιῶν, τῶν ἵπποδάμων Τρώων
ποῦ ἐξ ἀφορμῆς της ἀπ' ἀρχῆς ἐκεῖνοι ἐπολεμήσαν.
ἐστάθηκε ἡ γοργόποδη θεὰ σιμά της κ' εἶπε
«Ἐλα γλυκειά μου, πράγματα νὰ ἰδῆς καὶ νὰ θαυμάσης 130
τῶν χαλκοφόρων Ἀχαιῶν, τῶν ἵπποδάμων Τρώων,
αὐτοὶ ποῦ τὸν πολύθρημον ἀγῶνα τοῦ πολέμου
ν' ἀρχίσουν ἦσαν πρόθυμοι τῶρα ἡσυχάζουν ὅλοι.
ἔπαυσε ὁ πόλεμος κι' αὐτοῦ γυρμένοι 'σ ταῖς ἀσπίδαις
κάθονται κ' ἔστησαν ὀρθὰ σιμά τους τὰ κοντάρια, 135
καὶ ὁ ψυχερὸς Μενέλαος κι' ὁ Πάρις ἐκεῖ κάτω
μὲ τὰ μακρὰ κοντάρια γιὰ σὲ θὰ πολεμήσουν·
κι' ὁ νικητῆς ὁμόκλινη θὰ σ' ἔχη ἀγαπημένην.»
Εἶπε ἡ θεὰ καὶ τρυφερὴν τῆς βάζει ἐπιθυμίαν
τοῦ πρώτου ἀνδρός, τῆς χώρας της καὶ τῶν γλυκῶν γουέων 140
κ' εὐθὺς ἀπὸ τὸν θάλαμον μ' ἓνα λευκὸ μαγνάδι
ἡ Ἐλένη ἐχύθη καὶ θερμὰ τὰ δάκρυά της κυλοῦσαν,
καὶ δύο της θεράπαινας, ἡ κόρη τοῦ Πιπθέως
Αἰθρα καὶ ἡ μεγαλόφθαλμη Κλυμένη ἀκολουθοῦσαν.
καὶ τῶν Σκαιῶν Πυκῶν εὐθὺς τὸν πύργον ἀνεβήκαν, 145

Καὶ ὁ Πρίαμος, ὁ Πάνθεος, ὁ Λάμπρος, ὁ Θυμοίτης,
 ὁ Ἴκετάων βλάστημα τοῦ Ἄρη καὶ ὁ Κλυτίος,
 καὶ δύο φρονιμώτατοι Ἀντήνωρ καὶ Οἰκαλέγων,
 ὅλοι τῶν Τρώων ἀρχηγοὶ καὶ σύμβουλοι ἐκαθόνταν
 ἴσ' τὸν πύργον τῶν Σκαιῶν Πυλῶν, ποῦ γέροντες ὡς ἦσαν 150
 εἶχαν ἀφήση τ' ἄρματα, ἀλλ' ἦσαν δημηγόροι
 ἐξαίρετοι καὶ ὁμοιάζαν τοὺς τσίτσικαὶς ποῦ χύνουν
 ἀπὸ τὸ πυκνὸ φύλλωμα τὴν ἰλαρὴ λαλιά τους.
 κ' ἄμ' εἶδαν, ὡς ἐσίμουε, ἴσ' τὸν πύργον τὴν Ἑλένην,
 συνωμιλοῦσαν σιγανὰ μὲ λόγια πτερωμένα· 155
 «Κρίμα δὲν ἔχουν οἱ Ἀχαιοί, δὲν ἔχουν κρίμα οἱ Τρῶες
 χάριν ὁμοίας γυναικὸς τόσοσιν καιρὸν νὰ πάσχουν·
 τῶντι ὁμοιάζει ὡσὰν θεᾶς ἢ τρομερὴ θωριά της·
 ἀλλὰ καὶ ὡς εἶναι ἀσύγκριτη καλῆτερα νὰ φύγη
 παρὰ νὰ μείνη συμφορὰ ἴσ' ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιά μας.» 160
 Καὶ ὁ Πρίαμος ἐκάλεσε σιμά του τὴν Ἑλένην·
 «Προχώρησε, παιδί μου ἐδῶ κοντά μου νὰ καθίσης
 τὸν πρῶτον ἄνδρα σου νὰ ἰδῆς, τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους·
 σὺ δὲν μοῦ πταίεις, οἱ θεοὶ μοῦ πταίου, ὅπου ἐκεῖνοι
 μ' ἔρριξαν ἴσ' τὸν πολύθρηνον τῶν Ἀχαιῶν ἀγῶνα· 165
 κ' ἐκεῖνον τὸν θεόρατον νὰ μοῦ ὀνομάσης ἄνδρα
 ποῦ ἀνάμεσα τῶν Ἀχαιῶν τόσο λαμπρὰ φαντάζει,
 ἀλλήθεια ἴσ' τὸ ἀνάστημα τὸν ὑπερβαίνουν κ' ἄλλοι
 ἀλλ' ἄνδρα ὡσὰν αὐτὸν καλὸν καὶ σεβαστὸν δὲν εἶδα
 εἰς τὴν ζωὴν μου· φαίνεται τῶντι βασιλέως.» 170

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΛΑΣ

Ἡ Κερκυρατικὴ Ἀνθολογία, διμηνια φιλολογικὸ περιοδικό,
 ὄργανο τῆς Συντροφίης τῶν ἐνωιᾶ βγαίνει στὴν Κέρκυρα.

Ἡ Συντροφίη ἐνοῦ χρόνου εἶναι δραχμῆς ὀχτῶ, προπληρώνεται
 καὶ στέργεται στὸν ταμῖα τοῦ Περιοδικοῦ κ. Κωνσταντῖνο
 Θεοτόκη, στὴν Κέρκυρα.

Συντάχτες του εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ Διευθύντρια ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ Γραμματέας
 ΜΑΡΚΟΣ Σ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ Ν. ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ
 ΠΕΤΡΟΣ Σ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ